

MESTO BANSKÁ BYSTRICA

TLAČOVÁ SPRÁVA

Banská Bystrica, 7. 12. 2022

Únia miest Slovenska: Matovičov „bonus“ ruínuje mestá a obce

Zástupcovia 15 samospráv sa v stredu, 7. decembra 2022 stretli v priestoroch historickej Radnice na Námestí SNP 1 v Banskej Bystrici, kde spoločne opäť jasne deklarovali, že legislatívna nestabilita a prijaté rozhodnutia Vlády SR majú na samosprávy negatívne, ba dokonca až likvidačné dopady. Daňový bonus z dielne ministra financií Igora Matoviča, ktorý schválili poslanci NR SR na včerajšom zasadnutí, pripraví mestá a obce o 784 mil. eur. Aj napriek tomu, že im je počas najbližších dvoch rokov prisľúbená kompenzácia, nebudú tým pokryté všetky výpadky príjmov. Aby mestá prežili a mohli aj naďalej fungovať, iné východisko, ako zvýšiť dane či poplatky za poskytované služby nie je.

Tak, ako minulý týždeň pred budovou NR SR, aj dnes primátori slovenských samospráv prejavili nespokojnosť s negatívnymi dopadmi legislatívy na rozpočty. Nesúhlasia s tým, ako vláda (ne)komunikuje, ako dokáže prijímať rozhodnutia v neštandardnom legislatívnom procese či v skrátенých konaniach, no najmä bez analýz finančných dopadov na samosprávy. Nekoordinované opatrenia vytvárajú popri obrovskom náraste cien energií, rekordnej inflácii a zdražovaní cien tlak na mestské rozpočty.

„Nemôžeme súhlasiť s dočasnými, nepredvídateľnými finančnými pseudo-kompenzáciami, prijímanými v čase prípravy rozpočtov samospráv, ktoré musia byť na rozdiel od toho štátneho vyrovnané, a zároveň musia rešpektovať dopady legislatívy, schválenej na poslednú chvíľu. Toto nie je partnerský dialóg. V dobe, keď sa samosprávy nevedia vysporiadať s dopadmi energetickej a inflačnej krízy, ako aj ďalšími legislatívnymi zmenami, vláda týmto spôsobom naďalej zvyšuje schodky našich bežných rozpočtov na rok 2023, ktoré paradoxne zákonodarca umožnil výnimkou v rámci zákona o rozpočtových pravidlách kryť úverovými zdrojmi. Predmetný návrh teda opäť zvyšuje náš dlh. Takéto opatrenia dostávajú samosprávy do štádia finančnej kómy, podriadenosti, absolutizmu a centralizmu,“ hovorí primátor mesta Banská Bystrica Ján Nosko.

Podobne ako Banská Bystrica, aj iné mestá a obce na Slovensku majú veľký problém zostaviť vyrovnaný rozpočet na budúci rok.

„Žilina chýba 10 mil. eur. Vykompenzovať ich dokážeme internými úsporami, ktoré sú už v tomto momente na hrane akceptovateľnosti. Druhou cestou je zobrať si úver a treťou možnosťou je úprava miestnych daní a poplatkov, kde budeme upravovať predovšetkým poplatok za komunálny odpad do výšky, ktorú nám stanovuje zákon. Ak štát bude pokračovať v prenášaní ďalších kompetencií na samosprávy bez finančného krytia, a bude schvaľovať opatrenia, ktoré budú financované z rozpočtov samospráv, je to pre mestá ako Žilina neprijateľné,“ objasňuje Peter Fiabáne, primátor mesta Žilina.

Slovenské mestá a obce čaká náročné obdobie. V dôsledku legislatívnych dopadov budú musieť situáciu riešiť nepopulárnymi opatreniami, ktoré zaťažia samotných obyvateľov. Zvýšenie daní, poplatkov v školách, sociálnych službách, redukovanie služieb či škrtanie dotácií sú nevyhnutné kroky preto, aby mohli byť zabezpečené vitálne funkcie samospráv.

„Situácia je zlá aj v Prešove. V dôsledku udalostí posledných mesiacov a povinností, ktoré máme, nie sme schopní financovať mesto. Ak sa minister financií, vláda a parlament rozhodnú pomôcť rodinám tým, že zvýšia daňový bonus a zavedú iné bonusy, znamená to výpadok financií pre nás. Našou jedinou reálnou možnosťou, ako tieto prostriedky vrátiť, je celoplošné zvýšenie poplatkov a daní. Opatrenia, ktoré sa javia z komunikácie Ministerstva financií SR ako prorodinné, sú v konečnom dôsledku antisociálne a postihujú práve tých najchudobnejších,“ dodáva František Olša, primátor mesta Prešov.

V roku 2024 začne platiť dlhová brzda, čo v praxi znamená, že samosprávy budú musieť udržať výdavky na úrovni roku 2023. Mestá a obce tak nevedia, ako majú zabezpečiť ich rozvoj, čerpanie eurofondov, nájsť zdroje na ich financovanie, spolufinancovanie či to, ako čerpať úvery a nájsť prostriedky na ich splácanie. Neistá je aj otázka riešenia historického investičného dlhu na infraštruktúre, ale aj príprava na ďalšie programové obdobie.

„Daňový bonus či valorizácia platov, ktorá je určená štátom, majú pre mesto Partizánske dopad 2,4 mil. eur. V dôsledku týchto rozhodnutí zavádzame vyššie dane a poplatky, avšak je potrebné povedať, že žiaden starosta a primátor tak nečiní svojvoľne. Nepoznám žiadnu európsku krajinu, ktorá by pomáhala rodinám tak, že bude brať samosprávam. Práve samospráva je základom fungovania každého jedného štátu,“ uzatvára primátor mesta Partizánske Jozef Božik.

Ustanovenia kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre rok 2023, daňový bonus, zvýšenie cien plynu a tepla, ako aj ceny za tovary a služby v rámci zmluvných dodávateľských vzťahov znamená pre mesto Banská Bystrica navýšenie celkových výdavkov bežného rozpočtu na rok 2023 zhruba o 13, 4 mil. eur.

Mgr. Dominika Adamovičová
hovorkyňa primátora

Mestský úrad Banská Bystrica

tel.: +421 48 433 01 06, mob.: +421 918 505 212

e-mail: hovorca@banskabystrica.sk

www.banskabystrica.sk

